

Kurkijokelainen

Kurkijokelaisen, hiitolaisen ja karjalaisen hengen vaalija ja ajankohtaisten kysymysten selvittäjä

×

Nro 24 • Perjantaina 5. joulukuuta 2008

59. VUOSIKERTA

Irtonumero 2 € (sis. alv 22 %)

Isän kotitalossa kyläilemässä!

Juuret Hiitolassa

Kuulun sotien jälkeen Hel-singissä syntyneisiin suuriin ikäluokkiin. Tietoni isän kotipaikasta Hiitolassa olivat vuosikymmenien ajan vain muutama valokuva ja satunnaiset tarinat elämästä Rai-vattalan kodissa ennen sotia. Isovanhempiani en ehtinyt koskaan nähdä, sillä heidät on haudattu Hiitolaan jo ennen sotia. Olen kuitenkin aina tiedostanut karjalaisen taustani ja ollut ylpeä siitä. Kaltaiseni heimoveljet ovat aina tuntuneet läheisiltä. Kuten arvata saattaa, myös vaimoni vanhemmat ovat Karjalasta.

Isäni Aarne Tontti syntyi Hiitolan Raivattalassa vuonna 1917. Hän oli jo kuudetta sukupolvea samalla paikalla lähes 150 vuotta asuneita Tontteja. Hiitolaan Kilpolansaaren Tounaaseen Tontit tulivat jo 1600-luvun puolivälissä. Voimen siis sanoa että juureni ovat syvällä Hiitolan maaperässä.

Selviteltyäni jo usean vuoden ajan eri lähteistä sukuni vaiheita ja henkilöhistoriaa Karjalassa, heräsi pikkuhiljaa ajatus käydä myös paikan päällä.

lochlää Hiitolassa tutustumassa Raivattalan kylään ja esi-isieni asuinsijoihin.

Onnistunut ensivisiitti

Ensimmäisellä Hiitolan matkallani vuonna 2007 huomasin yllättäin myös kuuluvani siihen pieneen onnekkaaseen Karjalan kotiseutumatkailijoiden jouk-

koon, joilla on mahdollisuus käydä kylässä vielä ehjinä ja asuttuina olevissa esi-isien kotitaloissa. Uusimmallehan matkan kohokohta on löytää kotipaikaltaan talon kivijalka tai nurkkakivi, jos sitäkään. Kävellessäni Hiitolan keskustasta Ilmeentietä pohjoista kohden, en ollut varma, onko isäni kotitalosta enää mitään jäljellä ja kun se vihdoinkin ilmestyi silmieni eteen juuri sellaisena kun olen sen valokuvista nähnyt, oli ilo sanoin kuvaamaton.

Silloin lyhyt, puolittunut yllätysvierailu isäni synnyinkodin nykyisten uusien omistajien kanssa sujui hienosti ja ystävällisissä merkeissä. Minulla oli esittää heille venäjän kielellä laadittu kirje, jossa kerroin kuka olen ja millä asioilla liikun. Vastaanotto oli erittäin innostunut ja lämmin. Oli mahtava kokemus istua tuvassa ja kulkea talossa, jota esi-isäni olivat useassa polvessa asuneet. Pian selvisi myös, että ymmärrämme toisiamme englannin kielellä. Isäntäväki halusi näyttää minulle kaikki talon paikat ja kertoivat, minkälaisia korjaussuunnitelmia heillä talossa on. Remonttia oli jo tehty sen verran, että koko kattorakennelma oli uusittu kattotuoleineen. 1930-luvulla rakennettu ”uusi” saunamökkikin pihapiirissä oli vielä käytössä. Talon uudet omistajat, nuoripari kahden lapsen kanssa, asuvat ja työskentelevät Pietarissa, mutta olivat hankkineet jo huonoon kuntoon menneen

talon I.Šinnä kesäpaikakseen vuonna 2003. Sähköpostiosoitteet vaihdettiin ja kirjeenvaihto Hiitolan, Rai-vattalan ja talon historiasta alkoi vilkkaana.

Tervetullut kyläilijä

Nyt syksyllä 2008 minulla oli mahdollisuus käydä uudestaan kylässä isän kotitalossa. Olimme sopineet vierailupäivän etukäteen ja perhe otti minut vastaan kuin vanhan pidetyn ”sukulaismiehen” konsanaan. Ruokapöytä oli katettu

täyteen monenlaisia herkkuja, joita sitten nautimme ”normaalien ruokajuomien” kera. Keskustelu kävi vilkkaana ja sain taas paljon uutta tietoa talon vaiheista sotien jälkeiseltä ajalta. Sodista talo oli selvinnyt vähin vaurioin. Tienpuoleisissa seinässä oli kuitenkin vielä nähtävissä useita reikiä noin 20mm aseella ammutuista luodeista. Heti sodan jälkeen talon toisessa siivessä oli ollut elintarvikekauppa ja sen jälkeen talo oli ollut kahden perheen kotina aina vuoteen 2003 asti. Talon

Tässä lehdessä mm.

”Kärkitaistelija Eino Hartikka”	3
Hautamuistomerkkien kertomaa	4
Uutta tietoa Elisenvaaran pommituslegendoista	5
Kalterijääkäri Silas Palmun kuolemasta 90v.	6
Vilho Lankisen elämäntyö kirjaksi ...	7

Huom! Toimituksen aukiolossa saattaa olla sairaustapauksen takia muutoksia.

Toimitus on toistaiseksi avoinna tiistaisin, ja perjantaisin klo 9-14. Seuraa ilmoittelua lehdessä ja toimituksen ovelta.

**Seuraavat lehdet ilmestyvät:
19.12. (joulunumero),
9.1.2009, 23.1.2009**

remontoiminen oli edennyt hyvin ja esimerkiksi vanhat tuulikaapit sisääntulojen yhteydessä oli korvattu yhdellä isolla verannalla. Kattorakenteiden uusiminen ja muut korjaustoimenpiteet antavat talovanhukseksi varmasti elinaikaa pitkälle tulevaisuuteen.

Uudet tuulet puhaltavat

Isäntäparin mukana minulla oli myös tilaisuus vierailla Raivattalan alueen muissa vanhoissa suomalaisten rakentamissa taloissa, jotka niin ikään olivat pietarilaisten perheiden vapaa-ajan asunnoiksi hankkimia. Tapasin taloissa välittömiä, erittäin ystävällisiä ihmisiä, jotka halusivat esitellä minulle hankkimansa talot ja saunat ja olivat nimen-

omaan ylpeitä siitä, että talot ovat nk. Suomi-taloja. Näyttääkin siltä, että jonkinlainen sukupolvenvaihdos on meneillään Hiitolassa vanhojen talojen vapautuessa paikkakuntalaisilta loma-asunnoiksi muualta tuleville.

Aika kului kuin siivillä ja vierailun päättyessä olisi ollut vielä paljon puhuttavaa. Yhteydenpito tulee varmasti jatkumaan tulevaisuudessa, kun ja sähköpostit kulkevat molempiin suuntiin.

Suosittelenkin kaikille karjalaisen taustan omaaville tutustumiskäyntiä esi-isien mailla. Suuret kiitokset Raija Laakoselle Poriin ja Keskimatkat Oy:n Petteri Keskiselle loistavasti toteutetuista matkoista.

**Kari Aarnenpoika
Tontti**

Joulutervehdys Kurkijokelaisessa

Joulutervehdykset sukulaisille ja ystäville julkaistaan Kurkijokelaisen numerossa 25, joka ilmestyy 19.12.

Tervehdyksen lähettäminen on helppoa. Sen ja maksun voi lähettää 5 euron setelin kanssa kirjekuussa postitse Kurkijokelaisen toimitukseen. Mukaan tiedot, jotka haluat tervehdykseen. **Tervehdykset tulee olla toimituksessa viimeistään 15.12.2008**

Esimerkki: **Maija (s. Meikäläinen) ja Kalle Karjalainen, Hiitola Hömmö ja Kurkijoki Lapinlahti – Loimaa**

Tervehdyksen voi myös lähettää sähköpostitse tai tekstiviestinä, (aluksi lähettäjän nimi ja osoite, sen jälkeen ilmoitusteksti) jolloin tervehdyksen hintaan (5 Euroa) lisätään laskutuksen postituskuluina yksi euro.

Huom. Puhelimitse välitetyt ilmoitukset eivät tällä kertaa välttämättä välity perille.

Kurkijokelainen, Koulukuja7, 32200 Loimaa
puh. 050-521 3336, toimitus@kurkijokelainen.inet.fi

5.12.2008

Yhdessä kohti joulua

Erikoisesti nyt - päätoimittaja Raijan ollessa sairaana - olemme lehteä tehdessämme saaneet ilolla huomata miten yhteistyö on toiminut ja lukuisat Kurkijokelaisen lukijat ovat lähettäneet juttuja ja kuvia julkaistaviksi. Suurkiitos niistä! Jatkossakin otamme juttuja ja kuvamateriaalia mielellämme vastaan, ovathan kaikki Kurkijokelaisen lukijat samalla myös lehden toimittajia.

Joululvmistelut ovat parhaillaan käynnissä ja monilla meistä on mielessämme muistoja niistä lapsuuden jouluista, jolloin äiti aloitti valmistelut monenlaisine perinteisine toimineen. Niissä perheen pienimmät lapset olivat mukana. Marras - joulukuun vaihteessa possu lahdatiin ja sillä tavalla varmistettiin lihan saanti koko talveksi, sekä aloitettiin hyvin säilyvien jouluruokien valmistelut. Perusteellinen joulusiivous oli myös tärkeä tapahuma ja silloin puhdistettiin paikat vastaanottamaan jouluista tunnelmaa. Samalla toimitettiin ulos syksyn aikana kertyneet pölyt ja roskat, jotta uusi vuosi voitiin aloittaa puhtaissa merkeissä. Iltamyöhällä tehtiin himmeleitä ja paperitähtiä sekä muita joulukoristeita. Kaiken kruunasi sitten leipien, pullan ja pikkuleipien

leipominen, jolloin koti oli täynnään hyvää tuoksua. Kaikki nämä muistot on helppoa yhdistää jouluun.

Tällä viikolla joidenkin tilille tupsahtavat veronpaulutukset ja niiden mukana joulukauppa saa aivan uuden sysäyksen. Kaupallisuus iskee vastaan lähes kaikkialla ja sitä on vaikeaa välttää. Monissa perheissä mietitään, mitä lahjoja kullekin pitäisi ostaa. Olisiko nyt taantuman uhatessa paikallaan miettiä, että jospa niiden kiiltävien ja kovien pakettien sijaan annettaisiinkin erilaisia palveluja?

Äiti voisi päästä vaikka hemmotteluvuikonlopulle johonkin kylpylään; mummulle voisi antaa sitoumuksen, jossa luvataan siivousta tai vaikka ulkoiluseuraa, sekä muuta pientä huomioimista alkavalle vuodelle. Lapsille voisi antaa lahjan, jonka puitteissa heille luvataan enemmän aikaa ja läsnäoloa. Lapset vuorostaan voisivat luvata siivota muutaman kerran enemmän tai järjestää itse keskenään tiski- tai pyykinpesuvuoroja jne., jotta äidillä ja isällä olisi enemmän vapaata aikaa. Mahdollisuuksia on vaikka kuinka paljon ja pienikin aloitteellisuus tuntuu lahjan saajasta hyvältä.

Mukavaa joulun odotusta kaikille lukijoillemme!

Jaakko Taitonen

Kuolleita

Rakkaamme

Laina Maria PELO

o.s. Huotilainen

* 15.08.1923 Kurkijoella
† sai kutsun taivaan kotiin
11.11.2008 Nivalassa

Rakkauksella äitiä, mummoa
ja isomummoa kaivaten
Matti ja Marja Pekka ja Oivi Eija ja Ville
lastenlapset
lastenlastenlapset
muut sukulaiset ja ystävät

*Ihana rauhan ranta
suloisen levon antaa.
Vaivoista vapauttaa
ja murheet lopettaa.*

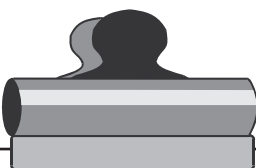

Ystävällisenä kutsuna ilmoitamme, että rakkaamme siunataan Nivalan kirkossa 5.12.2008 klo 12.00. Hautaus uudella hautausmaalla, minkä jälkeen muistotilaisuus Nivalan Rauhaniityksellä. Linja-autokuljetus. Lämmin kiitos kaikille rakkaamme hoitoon osallistuneille.

Muistettavaa

Kurkijoen Marttayhdistyksen toimintaryhmien yhteinen **joulujuhla** sunnuntaina 7.12.2008 klo 12 alk. Metsämaan Kalliohovissa. Kaikki joukolla mukaan!

Hiitolaisten, kirvulaisten ja kaukolalaisten yhteinen joulujuhla vietetään Karjalatalon Yläsalissa sunnuntaina 7.12.2008 kello 13 alkaen. Luvassa lämminhenkistä ohjelmaa ja yhdessäoloa. Emännät ovat luvanneet keittää joulupuuron ja tarjota torttukahvit. Lisäksi on arpajaiset. Puuroraha 10 €. Olet sydämellisesti tervetullut ja ota ystäväsiikin mukaan.

NIMIPÄIVÄT

5.12. Pe Selma

6.12. La Itsenäisyys-

päivä
Niilo, Niko,
Nikolai,
Niklas

7.12. Su 2. adventti-
sunnuntai
Sampsa

8.12. MaKyllikki, Kylli

9.12. Ti Anna, Anne,
Anni, Anu,
Anneli,
Annikki,
Annika,
Annukka

10.12. Ke Jutta

11.12. To Tatu, Taneli,
Daniel

12.12. Pe Tuovi

13.12. La Seija

14.12. Su 3. adventti-
sunnuntai
Jouko

15.12. MaHeimo

16.12. Ti Auli, Aulikki,
Aada

17.12. Ke Raakel

18.12. To Aapo, Rami,
Aappo

Hiitolan Pitäjätseuran järj. Pikkujoulun tarinailta ti. 9.12. klo 18 Tuomarinkatu 2 Pori. Jouluista ohjelmaa, riisipuuro ja rusinasoppa, torttukahvit, arvontaa, joulupukki. Pikkupaketti pukiin pussiin. Entiset ja uudet tervetuloa iloiseen Karjalaiseen tunnelmaan.

Hiitolan ja Kurkijoen Sukututkijat kokoontuvat to 11.12. klo 18 10-vuotisjuhlan merkeissä. Osoite Karjalatalo, Käpylänselä, Helsinki. Kertaamme saavutuksiamme ja vaihdamme tietoja. Tervetulleita ovat kaikki alueemme sukututkimisesta kiinnostuneet. Lisätietoja Harri Kekiltä puh. 050-304 1324 ja hkekki@gmail.com.

Pääskyn joulumyyjäiset 13.12. Karjalatalon juhlasalissa klo 10–16. Lauletaan kauneimpia joululauluja klo 12 ja klo 15. Tervetuloa!

Kurkijoki-seuran joulujuhla Karjala-Talolla Käpylänselä 1 Yläsal 2. krs. Helsinki 14.12.2008 klo 14.00. Juhlapuhujana Karjala-Liiton liittovaltuuston puheenjohtaja Matti Puhakka. Ohjelmassa mm: Lausunta, Taiteilija Liana-Kaarina, laulua, lasten näytelmä, soittoa. Oviraha 6 Eur. Kurkijokelaiset ystävineen **Tervetuloa!**

Lappeenrannan kurkijokelaiset! Menemme maanantaina 15.12. klo 13.00 Liisa Poutaselle, osoite: Kymenraitti 10 as.13. Lappeenranta. Lämpimästi tervetuloa!

Kaipuu saa näkyä

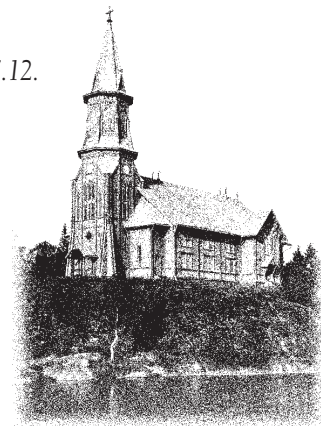

PALVELEMME
Ma - To 9 - 17
tai sopimuksen
mukaan

LOIMAAN KIVI
KIVICENTER
Palininkatu 2, Loimaa
Puh 0207 909 261

Hartaus sunnuntaiksi 7.12.
2. adventtisunnuntai

Kuninkaasi tulee kunniassa

Kirkkovuoden suurten juhlien vietossa on kolme vaihtetta: valmistautuminen, itse juhla ja juhlan jälkivietto. Jeesuksen syntymää edelsi vanhassa liitossa odotuksen aika, jolloin profeetat välittivät Jumalan kansalle lupauksia Vapahtajan tulemisesta. Joulun odotusaikana eli adventtina kristillinen seurakunta omistaa uudelleen nämä lupaukset, muistelee niitä, oppii niistä ja valmistautuu kuulemaan sanomaa niiden toteutumisesta.

Adventtiajan raamatuntekstit kertovat Kristuksen tulemisesta alkaen hänen tulostaan kansansa keskelle aasilla ratsastaen ja huipentuen Jeesus-lapsen syntymisen odotukseen. Ensimmäinen adventtisunnuntai oli nöyrytyksen adventti. Olemme muistelleet Jeesuksen ratsastusta vaatimattomalla aasilla Jerusalemiin. Tämän toisen adventtisunnuntain aiheena on Kristuksen tuleminen suuressa kunniassaan aikojen lopulla.

Tänä sunnuntaina adventtiajan keskuksessa on hyvä pysähtyä miettimään, mitä adventti merkitsee meille. Adventin tulisi merkitä Herramme saapumista (adventus Domini) meidän elämäämme. Niin kuin hän kerran syntyi Beetlehemiin, niin hänen tulisi saada syntyä sydämiimme nyt katumuksen, parannuksen ja evankeliumin uskomisen kautta. Siten hän voi tulla uskon salaisuudessa läsnä olevaksi Herraksemme sanassa ja sakramenteissa seurakuntansa keskellä.

Herramme tuleminen yllättää aina. Fariseukset kokivat yllätyksen, kun he kyselivät häneltä, milloin Jumalan valtakunta oli tuleva. Jeesuksen vastaus yllätti: Jumalan valtakunta jo oli heidän keskellään – hänessä, valtakunnan kuninkaassa! Sitteen hän kääntyi opetuslastensa puoleen ja puhui heille toisesta tulemisestaan, joka yllättää: ”Niin kuin salama välähtää ja valaisee taivaan äärestä ääreen, niin on Ihmisen Poika oleva ilmestymisensä päivänä” (Luuk.17:20-24).

Jeesuksen tuleminen yllättää ne, jotka kääntävät selkänsä hänelle ja lakkaavat odottamasta, kun ovat kiinnostuneita aivan muista asioista. Herramme varoittaa: ”Pitäkää varanne, etteivät juopottelu ja päihtymys tai jokapäiväisen elämän huolet turruta teitä niin, että se päivä yllättää teidät niin kuin ansa” (Luuk.21:34). Varoittava esimerkki on Nooan ja Lootin aika. Silloin ihmiset elivät holtittomaa elämää hillittömissä nautinnoissa ja turmelivat niissä terveytensä ja lähimmät ihmisuhteensa.

Adventtiaikaa valaisevat adventtikynttilät. Kynttilä on kuva Kristuksesta maailman valona. Hän sanoo: ”Se, joka seuraa minua, ei kulje pimeässä, vaan hänellä on elämän valo” (Joh.8:12). Toisena adventtisunnuntaina sytytämme toisen kynttilän. Lupaus hänen tulemisestaan valaisee vaellustamme kuoleman varjon maassa.

Keijo Nissilä

Kirjoittaja on teologian tohtori ja Oulun hiippakuntadekaani emeritus.

Haapasen Hautaustoimisto

TÄYDELLINEN HAUTAUSPALVELU
Puh. 762 2700 ja 762 2857

Heimolinnankatu 16, 32200 Loimaa

Liikeajan jälkeen Reunanen puh. 762 2700
Matkap. 0500 531 814, 050 561 0547

Onks tietoo KYSYMYKSET?

1. Kuka toimi Maalaisliiton puheenjohtajana vuosina 1945-1964?
2. Mikä Suomen kaupungista on joka puolelta veden ympäröimä?
3. Ketä kreikkalaista on nimitetty lääketieteen isäksi?
4. Mistä Helsingissä sijaitseva sairaalasta tulee vanhusten hoivakoti?
5. Ketä kutsutaan Jumalan äidiksi?
6. Jatkosodan jälkeen, v. 1944 Suomeen asetettiin valvontakomissio. Kuinka suuri joukko?
7. Kuka valittiin v. 1989 tangokuningattareksi?
8. Minkä nimisessä sodassa Iso-Britannia miehitti Hongkongin vuonna 1841?
9. Mihin palkansaajajärjestöön TEHY kuuluu?
10. Mikä on Yhdysvaltojen pohjoisin osavaltio?

Kustantaja ja julkaisija: KURKIJOKI-SÄÄTIÖ
www.kurkijoki.fi

Toimitusneuvosto: Liisa Koistinen, Lauri Laukkanen,
Tapio Nikkari, Jaakko Taitonen ja Leena Virtanen

Toimitus: Päätoimittaja Raija Hjelm
ja kaikki Kurkijokelaisen ystävät

Toimitus: Koulukuja 7, 32200 Loimaa

Avoimena: Tiistaisin ja perjantaisin klo 9–14

puh./fax (02) 762 2551, matkapuh. 050-521 3336

Lakon tai muun ylivoimaisen esteen takia ilmestymättä jääneistä numeroista ei suoriteta korvausta. Toimitus pidättää oikeuden muokata ja lyhentää lähetettyjä aineistoja. Lehden vastuu ilmoituksen poisjäämisestä tai julkaisemisesta sattuneesta virheestä rajoittuu enimmillään ilmoituksesta maksetun hinnan palauttamiseen.

ILMOITUSHINNAT:

4-väri 60 centtiä/mm + alv 22 %
Mustavalk. 45 centtiä/mm + alv 22 %

Säännöllisistä ja jatkuvista ilmoituksista huomattava alennus. Väri-ilmoitukset sopimuksen mukaan. Puhelimitse annettuihin ilmoituksiin sattuneista virheistä lehti ei vastaa. Ilmoitusaineistojen jättöaika: keskiviikko klo 16 mennessä.

Lehti ilmestyy pääasiassa joka toinen perjantai. Painosmäärä 2000 kpl.

TILAUSHINNAT:

vuosi..... 35 euroa
6 kk..... 20 euroa
3 kk..... 12 euroa
Pohjoismaat 39 euroa
Muualle 46 euroa

toimitus@kurkijokelainen.inet.fi
Tilinumero: LSOP 523900-4897

Sivunvalmistus:
Etusivu Frontpage, Loimaa
Paino: Satakunnan
Painotuote Oy, Kokemäki

ISSN 0782-5668

05.12. Ps. 25:1-2 *Sinun puoleesi, Herra, minä käännyn. Jumalani, sinun apuusi minä luotan. Enhän luota turhaan, ethän anna vihollisilleni sitä riemua, että he voitavat minut!*

06.12. Itsenäisyyspäivä, Saarn. 9:16-18 *Viisaus on parempi kuin voima, mutta köyhän viisautta vähätellään eikä hänen sanojaan kuunnella. On parempi kuunnella viisaan hiljaisia sanoja kuin houkkien johtajan huutoa. Viisaus on sota-aseita parempi. Virsi 581:2 Sovinnossa meidän suo maata rakentaa, että jokaiselle se kodin tarjoaa. Kädestäsi maamme siunauksen saa, ohjaa esivaltaa ja viisautta jaa.*

07.12. 2. adventtisunnuntai Luuk. 17:22-24 *Jeesus sanoo: "Tulee aika, jolloin te toivotte näkeväanne edes yhden Ihmisen Pojan päivän mutta ette saa nähdä. Teille sanotaan silloin: 'Hän on tuolla', ja: 'Hän on täällä', mutta alkää lähtekö minnekään, alkää juosko perässä. Sillä niin kuin salama välähtää ja valaisee taivaan äärestä ääreen, niin on Ihmisen Poika oleva ilmestymisensä päivänä." Virsi 160:2 Kun ihmiskunta huutaa peloisansa, ilmestyy Kristus, näyttää kunniansa. Nyt koittaa oikeus. Nyt polvillemme! Pilvissä loistaa merkki Kristuksemme.*

08.12. Ps. 80:2-3 *Kuule meitä, Israelin paimen, ilmesty kirkkaudessaasi. Osoita voimasi, tule avuksemme.*

09.12. Jes. 44:6 *Näin sanoo Herra, Israelin kuningas ja sen lunastaja, Herra Sebaot: - Minä olen ensimmäinen ja minä olen viimeinen, ei ole muuta Jumalaa kuin minä.*

10.12. Jaak. 5:7-8 *Olkaa kärsivällisiä, veljet, Herran tuloon asti. Niin maamieskin: kärsivällisesti hän odottaa maan kallista hedelmää kevään ja*

syksyn sadonkorjuuseen saakka. Olkaa tekin kärsivällisiä ja rohkaiskaa mielenne, sillä Herran tulo on lähellä

11.12. Ps. 126:3 *Suuret ovat meidän Herramme teot, niistä me saamme iloita.*

12.12. Ps. 80:19-20 *Me emme käännä sinun luotasi pois. Anna meidän elää, me huudamme sinun nimeäsi. Jumala, Herra Sebaot, auta meidän ennallemme, anna meidän nähdä kasvojesi valo, niin me pelastumme.*

13.12. Luuk. 17:20-21 *Kun fariseukset kysyivät Jeesukselta, milloin Jumalan valtakunta tulee, hän vastasi: "Ei Jumalan valtakunta tule niin, että sen tulemistä voidaan tarkkailla. Eikä voida sanoa: 'Se on täällä', tai: 'Se on tuolla.' Katsokaa: Jumalan valtakunta on teidän keskellänne."*

14.12. 3. adventtisunnuntai Joh. 1:23 *Johannes Kastaja sanoi: "Minä olen ääni, joka huutaa autiomaassa: 'Tasoittakaa Herralle tie!' Niinhän profeetta Jesaja on ennustanut." Virsi 259:1 Kiütetty Herra, joka kansallensa toi pelastuksen, antoi autuutensa. Hän lunastuksen meille valmisti, sen profeettainsa kautta ilmoitti.*

15.12. Jes. 40:3 - Raivatkaa autiomaahan Herralle tie! *Tasoittakaa yli aron valtatie meidän Jumalallemme*

16.12. Ps. 85:9 *Herra antaa apunsa niille, jotka häntä palvelevat, ja niin meidän maamme saa takaisin kunniansa*

17.12. Room. 16:25 *Ylistys hänelle, joka pystyy voimallaan vahvistamaan teitä, niin kuin ilmoittaa evankeliumi, jota minä julistan, sanoma Jeesuksesta Kristuksesta, se paljastettu salaisuus, joka on ikiajoista saakka ollut kätkeytynä!*

18.12. Ps. 80:4 *Jumala, auta meidät ennallemme, anna meidän nähdä kasvojesi valo, niin me pelastumme.*

Tuore kirja

”Kärkitaistelija Eino Hartikka”

Eino Hartikka syntyi v. 1922 Kurkijoen Otsanlahdella ”ryhmässä” Viljo Hartikan perheeseen. Nuorukaisena koulun loma-ajat kuluivat maataloustöissä ja monenlaisessa urheiluharrastuksessa. Kaikkia lajeja harrastettiin – hiihtoa, yleisurheilua ja pesäpalloa. Kankaalle raivattiin pesäpallokenttä ja sieltä harrastus sai uutta pontta. Sota kuitenkin keskeytti Elisenvaaran Yhteiskoulun käynnin ja Talvisodan aikana Eino oli puheelinlinjojen tarkastajan Yrjö Lindin apulaisena. Sodan päätyttyä perhe lähti evakoon ensin Viitasarelle ja sieltä edelleen Konginkankaalle Liimattalan kylään.

Kun Kurkijoki jatkosodan alussa vallattiin takaisin, Eino pääsi käymään kotona. Siellä venäläiset olivat sotkeneet paikat siivottomiksi. Nämä sotkijat saatiin kiinni Uudessakylässä ja kahdeksan otettiin vangiksi. Tilan pellot olivat rukiilla ja oli viimeinen mahdollinen korjuuaika. Vangit niittivät rukiin ja tekivät kuhilaat ja Eino vartioi sadonkorjuuta kiväärin kanssa!

Kuvassa kirjan kirjoittaja Eino Hartikka ja Kurkijoki-säätiön varapuheenjohtaja Lauri Laukkanen

Einon sotatie alkaa

Eino joutui pian sotahommiin. Ensin tuli paluu Konginkankaalle ja sieltä Kuopioon koulutuskeskukseen ja edelleen Aliupseerikouluun. Vuodenvaihteessa 41-42 JR 50 vaihtoi joukkoihin uudet miehet ja joukko sijoittui Syvärin alajuoksulle. Keväällä tapahtui venäläisten suurhyökkäys ja joukko siirtyi reservistä Syvärin yläjuoksulle. Einon pataljoona osallistui Semenskin taisteluihin. Näissä taisteluissa kaatui 15 000 venäläistä. Myös pohjoisesta Louhen suunnalta tulleet hyökkäykset torjuttiin ja linjat vakiintuivat koko

Syvärin alueelle. Kurkijoen poikia oli pataljoonassa 5 joista Toivo Kojo, Lauri Lääperi ja Eronen kaatuivat. Eino Hartikan ohella Reino Valkeapää selvisi.

Kirja alkaa kevättaisteiluista – 42. Taisteluista on kuvattu varsin yksityiskohtaisesti kirjassa joten jätetään ne kiinnostuneiden luettavaksi sieltä. Eino kävi -42 reserviupseerikoulun Niinisolassa ja sen jälkeen hänet komennettiin takaisin yksikköön Syvärille. Täällä asemasotavaiheessa partiointiin ja harrastettiin urheilua taustassa. Syväriltä joukko siirrettiin -44 juhannuk-

sen alla Tali-Ihantalaan. Siirtojana sattui seisomaan Elisenvaaran pommituksen aikana Elisenvaaran ja Lahdenpohjan välillä. Onneksi!

29.6. Eino haavoittui, luoti meni molemmista reisistä läpi. Yksikköön Eino palasi 4.9. eli samana päivänä kun aselepo syntyi. Vielä Einon piti johtaa syksyn aikana joukkonsa Tornioista Muonioon saksalaisten perään. Eino pääsi lopulta siviiliin Seinäjoelta 29.11.-44.

Harrastukset

Urheilu on aina ollut lähellä Einon sydäntä. Vaeltelu pohjoisen tuntureilla niin ruska kuin talviaikaan on kuulunut Einon ohjelmaan. Nykyisin hän harrastaa golfia ja siinä hän on saavuttanut menes-

tystä, mm. veteraanien Suomen mestaruuden ja muita mitalisijoja.

Kirja joululahjaksi

Tämä kirja on erinomainen joululahja. Tarkkamuitisen veteraanin kuvaus sotatapahtumista ja siitä, mitä hyväkuntoiset hyvin koulutetut suomalaisjoukot saivat aikaan Isänmaamme hyväksi.

Kirjan hinta on 20 €. Koko tuotto menee Sotaveteraanien hyväksi.

Kirjaa myydään Kurkijokelaisen toimituksessa aukiolopäivinä ja sitä voi tilata myös postitettavaksi kotiosoitteeseen. Silloin hintaan lisätään postituskulut.

Lauri Laukkanen

Kirkkopyhät

Kristinuskon näky monella tavalla jokaisen suomalaisen elämässä. Kirkon juhlat ja tavat ovat muotoutuneet pitkän ajan kuluessa. Ne ovat osa suomalaista perinnettä. Kirkolliset pyhäpäivät, kuten joulu ja pääsiäinen, ovat vapaapäiviä kaikille, ja niihin liittyy monia tapoja.

Kirkkovuosi

Uusi kirkkovuosi alkoi ensimmäisestä adventtisunnuntaista eli 30.11.

Tällainen käytäntö vakiintui läntisessä kristikunnassa keskiajan lopulle tultaessa, ja se näkyy jo meidän ensimmäisessä messukirjassamme Missale Aboense (1488).

Adventtiaikaan (latinan sanasta adventus Domini = Herran tuleminen) kuuluu neljä adventtisunnuntaita. Jeesuksen syntymää edelsi odotuksen aika, jolloin profeetat välittivät Jumalan kansalle lupauksia Vapahtajan tulemisesta. Joulun odotusaikana seurakunta omistaa uudelleen nämä lupaukset ja valmistautuu kuulemaan sanomaa niiden toteutumisesta.

Ensimmäisen adventtisunnuntain jälkeisestä maanantaista on vanhastaan alkanut jouluaattoon asti kestänyt adventtipaasto, jota kutsutaan myös pieneksi paastoksi erotuksena pääsiäistä edeltävästä suuresta paastosta.

Adventtiajan kuvaus:

Uskonpuhdistuksen kirkkoissa päivän päätektinä on keskiajan perinteen mukaisesti kertomus Jeesuksen ratsastuksesta Jerusalemiin. Jeesus ei tullut Jerusalemiin maallisten valtioiden tavoin, vaan nöyränä, aasilla ratsastaen. Näin hän liittyi Sakarjan kirjan profetiaan rauhan kuninkaan tulemisesta. Tähän viittaa myös päivän nimitys nöyrytymisen adventti (adventus humiliationis).

Kirkkovuoden ensimmäinen sunnuntai julistaa, että Jumala ei ole kaukana meistä. Hän lähestyy kansaansa antaakseen sille pelastuksen uuden ajan. Hoosiannaa laulaen tervehdimme Jeesusta Kuninkaanamme ja iloitamme siitä, että hän on tullut ja vapauttanut meidät yhteyteen Jumalan ja toistemme kanssa.

Päivän evankeliumit

liittävät adventin ja joulun palmusunnuntaihin ja pääsiäisen tapahtumiin. Näin kirkkovuoden pääsiäiskeskeisyys tulee esille alusta lähtien. Joulu saa merkityksensä vain yhteydessä Kristuksen kärsimykseen, kuolemaan ja ylösnousemukseen.

Itsenäisyyspäivä (6.12.) on kansallinen juhlapäivä. Itsenäisyytemme alkuajoina lähtien on silloin valtiovallan määräyksestä pidetty jumalanpalvelus. Myös kirkkojärjestys edellyttää, että ”jumalanpalvelus pidetään itsenäisyyspäivänä ja valtiollisten tilaisuuksien yhteydessä, niin kuin siitä on säädetty tai erityisiä tilaisuuksia varten määrätty”. Jumalanpalveluksessa kiitetään maamme vapaudesta ja itsenäisyydestä sekä ruukoillaan isänmaan ja kansan puolesta.

Ansiomerkkejä

Kuntaliiton kultamerkki Kari Kojolle

Itsenäisen Vampulan viimeistä Vampula-juhlaa vietettiin lauantaina 22.11.2008 Vampulan Jukolassa. Monipuolisen ohjelman lomassa jaettiin lukuisa määrä Suomen Kuntaliiton ansiomerkkejä pitkään kuntaa luotsanneille luottamushenkilöille. Kultaisen ansiomerkkin 30 vuotisesta toiminnastaan sai mm. Kari Kojo. Hän on toiminut erilaisissa kunnan luottamustahavissa lähes 40 vuotta. Hän on kuulunut kunnanvaltuustoon viisi

valtuustokautta, kuulunut kunnanhallitukseen sekä toiminut myös kh:n puheenjohtajana.

Edellisen kerran ansiomerkkejä Vampulan kunta oli jakanut noin 10 vuotta sitten, joten nyt oli kertynyt runsaasti jaettavaa.

Kultaisen ansiomerkkin sai kaikkiaan 13 henkilöä, hopeisen 14 henkilöä sekä lisäksi palkittiin kaksi jo aiemmin kultaisen merkin saanutta henkilöä erikois-ansiomerkkein. Kari Kojon kunnallismiesura ei lopu kuitenkaan Vampulan liityessä Huittisiin, sillä syksyn kuntavaaleissa hänet valittiin Huittisten kaupunginvaltuustoon.

Hautamuistomerkkien kertomaa

Kurkijoki-museon kuva-arkistossa on Pekka Kyyti-sen ottama valokuva, jonka tekstinä on ”Otsanlahti, keskimäinen hautausmaa, näkyvissä hautakiviä. Kuvattu vv. 1930-39.” Kurkijoen nettisivuilla on vain pikkukuva. Valokuvasta ei äkkiä katsoen näy muuta kuin harmaagraniittinen hautamuistomerkki oikealla. Vaalentamalla saa vasemmasta reunasta näkyviin graniittijalustaan kiinnitetyn rautaisen ristin. Keskellä on lisäksi pienempi risti sekä kivijalusta, josta risti ilmeisesti on katkennut.

Valokuvaa suurentamalla voi graniittipaadesta lukea, että sen alla lepäävät lukkari Abraham Niklas Wallenius ja hänen puolisonsa Kristiina Wallenius. Syntymä- ja kuolinajat ovat epäselvät, mutta aikakirjoista tiedämme, että Niklas Wallenius oli syntynyt Orimattilassa vuonna 1930 ja kuoli Kurkijoen vuonna 1904. Hänen nimeään ei ole Kurkijoen ostettujen hautojen luetteloissa, mutta sen sijaan Kristiina Kiiskille, lukkari Niklas Walleniuksen leskelle (1857–1917), on vuonna 1917 ostettu 20 markalla hautapaikka No 1:25 keskimäisen hautausmaan E-alueelta (ks. karttaa). Ostohautojen luettelot ja keskimäisen hautausmaan kartta löytyvät Kurkijoen nettisivuilta.

Vasemmalla varjossa olevan koristeellisen hautaristin keskiosasta on luettavissa: ”Tässä lepää Silas Palmu. Syntynyt Leivonmäellä 23/6 1867. Kuollut Urkurina Kurkijoen 24/11 1918. Joh. 11: 25-26”. Johanneksen evankeliumin tämä kohta kuuluu: Jeesus sanoi: ”Minä ole ylösnousemus ja elämä. Joka uskoo minuun, saa elää, vaikka kuoleekin,

eikä yksikään, joka elää ja uskoo minuun, ikinä kuole. Uskotko tämän?” Luettelolon mukaan lukkari-urkuri Silas Palmulle on merkitty maksutta hautapaikka No 1:30 keskimäiseltä hautausmaalta.

Viereiseen karttaan on punaisilla rasteilla merkitty käytetyt hautapaikat, joita paikkojen 1:25 ja 1:30 välissä on 3 kpl. Valokuva haudoista on siis otettu idästä länteen. Kesällä 2003 löysin tältä hautausmaalta enää 12 suomalaista hautakiveä. Lähin oli kauppias Gabriel Korjosen hautakivi alueella D.

Niklas Abraham Wallenius

Wallenius tuli Kurkijoen kanttoriksi 1850-luvun puolivälissä. Kurkijoen historia kertoo, että hän oli tyypillinen vanhanajan kanttorihahmo, monitaitoinen, osasi myös ruotsia, monissa kunnan tehtävissä toiminut, ankarakin tarvittaessa. Hänen tunkapölyään kinkereillä pelättiin, mutta muuten hän oli herttainen ja hyväntahtoinen. Hän oli voimakasääninen laulemies, joka oli saanut koulita ääntään uruttomana aikana suuressa kirkossa.

Virkansa ohella Wallenius viljeli pientä tilaansa Otsanlahdella ja oli tunnettu hyvien juoksijahevosten kasvattajana. Aprakkamatkoillaan (aprakka = papin maataloustuotteina maksettu palkka) kanttori joutui läheiseen kosketukseen pitäjäläisten kanssa, ja ehkäpä juuri näillä retkillään ukko iloisen luonteensa ja huumorinsa vuoksi saavutti rahvaan suuren suosion. Hänen poikansa Toivo arveli isänsä juuri näillä matkoillaan ke-

Kalterijääkäri Siilas Palmu, puoliso Helmi, kaksoset Viljo ja Arvo sekä Lyyli ja Waltter 1910-luvun alussa. Kari Rahialan kokoelmat.

Siilas Palmun hautaristin keskiosa.

hittyneen voittamattomaksi lölymieheksi.

Lukkari Niklas Wallenius vihittiin elisenvaaranalaisen Kristiina Petterintytär Kiiskin kanssa vuonna 1876.

Heillä oli lapset Helmi s. 1878, Viljo s. 1885, Anna s. 1889 ja Toivo s. 1894. Toivo (vuodesta 1935 Valtta) suoritti kanttori-urkurin tutkinnon vuonna 1917,

hoiti Kurkijoen kanttorin virkaa vuosina 1916 ja 1919 sekä toimi vuodesta 1924 Uudenkaupungin kanttori-urkurina. Hän kuoli vuonna 1961. Toivo Valttan pojat pianotaiteilija Tapani Valtta (s. 1921) ja sellotaiteilija Esko Valtta (1924–2008) ovat toimineet ansiokkaasti Suomen musiikkielämässä.

Siilas Palmu

Siilas Palmu (alkujaan Palmros) oli sukuhistorian mukaan ”pitkä, suoravaraloinen, tumma ja joutuisa mies.” Hän oli hyvin musikaalinen, joten hänet lähetettiin Leivonmäeltä Keski-Suomesta Viipurin musiikkiopistoon. Kurkijoen kirkkoon oli vuonna 1891 hankittu urut, eivätkä vanhan ajan kanttorit olleet saaneet opetusta niiden soitossa. Piti palkata urkuri. Siilas Palmu toimi tässä tehtävässä 1893 alkaen.

Vuonna 1895 Siilas Palmu vihittiin lukkari Niklas Valleniuksen 16-vuotiaan tyttären Helmin kanssa. Heillä oli lapset Waltter (1897–1965), Lyyli (1900–1987), Aili (1902–1904), Arvo (1907–1985), Viljo (1907–1988), Reino (1912–1954) ja Mirjami (1916–1990).

Kurkijoen historia kertoo, kuinka rovasti Arokallion ja kanttori Palmun aikana kirkkomusiikki nousi pitäjässä korkealle tasolle. Virsikanteleen soittoa opetettiin jo 6–8-vuotiaille kiertokoululapsille ja se oli pakollisena aineena rippikoulussa. Lyyli-tytär ker-

too: ”Jokaisen täytyi oppia soittamaan tällä yksikielisellä kanteleella ja kaksi vaikeinta virttä, jos oli hyvä nuottikorva. Jos ei läpäissyt koetta jäi ’junkkariin’. Sannottiinkin silloin, että kyllä papin aineista selviää, mutta se lukkari...”

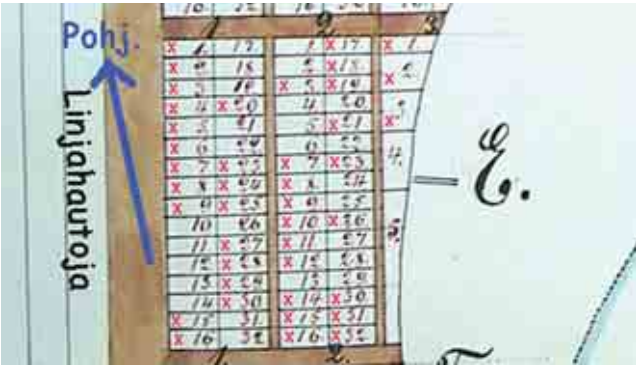
Virsiä osattiinkin laulaa puhtaasti ja rytmillisesti talossa kun talossa, eikä kirkossa laahattu ”värsykaupalla perässä”, vaan kukin säe alkoi juuri oikealla hetkellä. Kanttorien pitäjällä suorittamat lauluharjoitukset muodostuivat miellyttäviksi ja suosituiksi tilaisuuksiksi. Kurkijoen kirkkokuoro. Kuoroja oli kirkonkylän lisäksi monessa kylässä, myös virsiharjoit-

Hautoja Kurkijoen keskimäisen ha-graniittinen hautapaasi, vasemmalla

Palmun soittokunta. Henkilöt vasemmalta: tunnistamaton, Toivo Wallenius (Valsta), Armas ja Yrjö Lind, Juho Kauppi, puutarhuri Laine, Waltter Palmu, Onni Valkeapää, Kalle Niskanen, Emil Hurme ja Siilas Palmu. Kari Rahialan kokoelmat.

Kurkijoen keskimmäisen hautausmaan E-alueen hautakartta. Punaisilla rasteilla on alkuperäiseen karttaan merkitty käytetyt hautapaikat. Kaikkia ei kuitenkaan löydy hautapaikkaluettelosta.

tuksia pidettiin. Kanttorilla riitti töitä.

Sivutoimia

Siilas Palmulla oli myös orkesteri, jolle hän sävelsi ja sovitti kappaleita. Lyylytytär kertoo: ”Aluksi se oli pieni kamariorkesteri, 5 soittajaa. Vuosien mittaan orkesteri kasvoi, jopa 18 soittajaa oli ajallaan. Kun harjoitukset pidettiin usein meilläkin, oli siinä ääntä kerrakseen. Isä antoi myös tunteja uruissa ja muissakin instrumenteissa.”

Virkansa ohella Siilas Palmu hoiti Suomi-yhtiön henkivakuutushankintaa. Siitä perhe sai varsinaisen elantonsa, sillä palkka kanttorinvirasta oli hyvin pieni. Hän osti apeltaan Otsanlahdelta maatalon, jonka työt tosin isännän kiireiden vuoksi jäivät vaimon ja palvelusväen huoleksi. Lapsetkin auttoivat lomiensa aikana.

Vastoinkäymisiä

Tuli vastoinkäymisiä. Kotitalo paloi vuonna 1912. Pahin koettelu oli vielä edessä. Toukokuun lopussa 1916 Santarnit pidättivät Siilas Palmun, joka oli osallistunut jääkärien värväykseen. Hän joutui Pietarin Spalernajan vankilaan.

Kuudes lapsi, Mirjami, syntyi runsas viikko pidätyksen jälkeen. Waltter-poika huolehti osasta kanttorin tehtäviä ja rippikoulustakin, Helmi-vaimo henkivakuutusasioista. Naapurit ja ystävät auttoivat maatilaa toisissa sekä lapset puutarhassa ja kotitalousaskareissa. Siilas

vapautettiin vallankumouksen jälkeen keväällä 1917, mutta vankeuden heikentämänä hän kuoli syksyllä 1918.

Perhe hajaantuu

Helmi Palmu muutti puolisonsa kuoleman jälkeen Elisenvaaraan, jossa hän hoiti puhelinkeskusta sotaan asti. Hän kuoli tyttärensä luona Simpeleellä vuonna 1942. Waltter-poika jatkoi musiikkiharrastuksiaan soittamalla viulua Uudenkaupungin orkesterissa enonsa Toivo Valstan johdolla, soittokaverinaan serkkunsa Juhani, Tapani ja Esko Valsta. Kaksospoijat Arvo ja Viljo suorittivat elämäntyönsä rautateillä, Arvo lopulta Tampereella ja Viljo Jyväskylässä. Molemmilla oli viulunsoitto tärkeänä harrastuksena.

Arvo Palmu Aino-puolisoineen ja poikineen (Reino, Juhani ja Hannu) osallistui 1960-luvulla Tampereen Elisenvaara-kerhon toimintaan, jota nyttemmin osaltaan jatkaa Tampereen seudun kurkijokelaiset. Viljon palveluksessa jatkosodan aikana Elisenvaarassa olin hänen poikansa Anteron kanssa yhtä aikaa alakoulussa. Pidimme viime vuonna luokkakokouksenkin. Antero on eläkkeellä kirurgi-professorin toimestaan ja asuu Helsinki-Korpilahti-akselilla.

Tapio Nikkari

Lähteet: V.H. Vainio: Kurkijoen historia IV, Palmujen sukuhistoriikki, Lyyli Palmun muistelmat: Kurkijokelainen Nro 26/1977.

Uutta tietoa Elisenvaaran pommituslegendoista

Kirja ”Vaiettu Elisenvaaran pommitus” poiki uutta mielenkiintoista tietoa Suomen tuhoisimmasta siviilipommituksesta. Elisenvaaran asemallahan kuoli Neuvostoliiton suurhyökkäyksen aikana 20. kesäkuuta 1944 ainakin 150 ihmistä, pääosin naisia ja lapsia.

Viipurin menetyksen päivänä tapahtunut pommitus sensuroitiin ja lähes vaiettiin. Niinpä pommituksesta levisi runsaasti huhuja. Sitkeimmän huhun mukaan Elisenvaaran asemapäällikkö ”tilasi” pommituksen, jäi kataluudestaan kiinni ja hänet ammuttiin kohta pommituksen jälkeen. Kirjamme tosiasiat kumoavat tämän huhun.

Lisävalaistusta antoi kirjan ilmestymisen jälkeen Kokkolassa nykyisin asuva Martti Kuosmanen. Hänen isänsä oli kertonut Martille tarinan, joka selittää ”asemapäällikkö ammuttiin”-legendan. Mutta taustaksi Kuosmasen perheen tragedia.

Tytär ja poika menehtyivät

Kuosmaset asuivat asemapäällikkö Valde Räihän kanssa samassa paritalossa parinsadan metrin päässä asemarakennuksesta. Martti oli pommituksen aikaan rintamalla ja Irma-sisko sotatairaalassa. Teini-ikäinen Airi-sisko oli viemässä jo naimisissa olleen Kaisusiskon (Haikola) vauvaa pommituksia turvaan Kaisun miehen kotiseudulle Sieviin.

Kotona asuivat näin isä Jooseppi, äiti Ida, rautatievirkailija Kaisu sekä 7-vuotias Olli-veli. Isä ja Kaisu olivat pommituksen aikana työpaikoillaan asemarakennuksessa. Olli oli kuullut, että asemalla oli Valamon munkkeja, ja pikkumies oli lähtenyt katsastamaan näitä harvinaisuuksia. Silloin pommitus alkoi.

Isä selvisi vahingoittumattomana ja löysi Ollin asemarakennuksen päädyssä

tajuttomana. Luoti tai sirpale oli lävistänyt Ollin rinnan, ja poika menehtyi kohta isänsä käsiin. Parin tunnin kuluttua isä löysi Kaisun kuolleen pellon ojasta.

Jooseppi kantoi vainajat kotiin ja he saivat viimeisen leposijan Joosepin kotiseudulta Iisalmen maaseurakunnan hautausmaalta. Jooseppi oli nimittäin uumoillut, että Elisenvaara menetetään vielä toistamiseen ja hankkinut sukuhaudan Iisalimesta.

Kapteeni uhkasi aseella

Jooseppi oli kertonut Martille myöhemmin tarinan, joka selittää asemapäällikön ampumislegendan.

Jooseppi oli ollut hieman ennen pommitusta asemarakennuksessa asemapäällikkö Räihän työhuoneessa. Huoneeseen oli rynnännyt nuori kapteeni, jonka vaimo oli evakkojunassa. Kapteeni oli vaatinut asemapäällikköä lähettämään junan liikenteeseen. Hiukan aikaisemmin samaa oli vaatinut isäntämies, jonka lehmä oli samassa junassa menossa eläinlääkäriin Savonlinnaan. Junien kulustahan määräsi tuohon aikaan päämajan kuljetusosasto, ei rautatieläiset.

Kapteeni oli sanonut asemapäällikölle, että nyt on vihollisella otollinen sää pommittaa ja lisännyt: ”Jos nyt tulee pommitus, tulee myös lihaa”. Asemapäällikkö oli vastannut: ”Lihantekoai-kaahan nyt onkin”. Martti Kuosmanen muistaa isänsä kertomat sanat tarkalleen.

Martti arvelee, että asemapäällikkö halusi noilla sanoilla saattaa kapteenin matkoihinsa, jotta rautatieläiset pääsisivät hoitamaan omia tehtäviään. Niitähän tuonakin päivänä riitti.

Kapteenin vaimo oli kuollut pommituksessa ja raivostunut kapteeni oli rynnännyt pommituksen tauotua ase kädessään asemarakennukseen ja uhannut ampua asemapäällikön. Tästä lienee syntynyt legenda ase-

Postineidit lähdössä evakkoon Elisenvaarasta 21.9.1944 postitalon vieressä. Vasemmalta postiapulainen Kaija Kiski, toimistonhoitaja Maija Hartikka ja apulainen Jenny Hellsten. Kurkijoki-museon kokoelmat.

mapäällikön ampumisesta. Tämä oli jo organisoimassa kaaosta ja asemapäällikön ampuminen jäi kapteenilta toteuttamatta.

Huhuilta siivet

”Kavalasta asemapäälliköstä” on myös kirjoitettu yksityiskohtaisesti: ”Asemapäällikkö jäi kiinni rysän päältä. Hänen 7-vuotias naapurinpoikansa oli tavannut asemapäällikön pommituksen aikana viestittämässä neuvostoliittolaisille uuniin kätketyllä radiolaitteella”, kertoo huhu. Naapurissa tosiaan asui seitsenvuotias poika, Olli Kuosmanen. Olli haavoittui kuolettavasti heti ensimmäisessä pommitusaallossa.

Asemapäällikkö Räihää ei ammuttu eikä ketään muutakaan elisenvaaralaista. He palvelivat Elisenvaarassa aseman luovuttamiseen saakka 23. syyskuuta

1944 ja sen jälkeen Suomelle jääneillä asemilla. Meitä on surettanut koko Elisenvaara-urakan ajan tämä rautatieläisten ja muiden elisenvaaralaisten syylistäminen. He huolehtivat henkensä uhallä evakkoilienteeestä Sisä-Suomeen ja sotilasliikenteestä Kannaksen torjuntataisteluihin.

Räisäläisten evakkojen ohella raskaimman taakan joutuivat kantamaan Kurkijoen Elisenvaaran rautatieläiset ja muut virkailijat. Tuomaisen rautatieläisperheestä menehtyivät eri pommituksissa kaikki miehet; isä Eevert ja pojat Tuovi ja Veikko. Konstaa-peli Valtosen koko nelihenkilinen perhe menehtyi pommituksessa. Työpaikoillaan kuolivat pommeihin myös Eeli-Kaarina Jääskeläinen, Sisko Lappalainen, Ilmi Kopsa, Lyyli Vaittinen ja rautatieläisten lapset Terttu Varis ja Airi Siltanen.

Kahdessa tuhoisimmassa Elisenvaaran pommituksessa (26.12.1939 ja 20.6.1944) kuoli kummassakin kymmenen Elisenvaaran rautatieläistä, postilaista, poliisia tai näiden lapsia. Olemme haastatelleet lukuisia elisenvaaralaisuhrien lähiomaisia ja kunnioitamme suuresti heidän läheistensä tekemää työtä Suomen puolustamiseksi.

Toivottavasti nämä ”asemapäällikkö ammuttiin” ja muut huhut alkavat laantua, kun huhun alkujuurikin on löytynyt.

Vaiettu Elisenvaaran pommitus -kirjan kirjoittajat
Erkki Rahkola
Carl-Fredrik Geust

Elisenvaaran vuonna 1944 valmistunut posti- ja poliisitalo suurpommituksen jäljiltä. Poliisikostaapeli Nikkari perheineen ehti asua muutaman kuukauden talon toisen kerroksen päädyssä. Päädyn ikkunat ovat asemalle päin. Katon läpi tuli pommi, joka pysähtyi postin hoitajan asuntoon ja jäi suutariksi. Sotavangit purkivat sen. Talo toimi myöhemmin rautatieläisten klubina. Nyt monet ikkunat on peitetty laudoilla. Kurkijoki-museon kokoelmat.

utausmaan E-alueelta. Oikealla Niklas ja Kristina Walleniuksen Siilas Palmun koristeellinen hautaristi. Valok. Pekka Kyytinen.

Kalterijääkäri Siilas Palmun kuolemasta 90 vuotta

Toimiessaan Kurkijoen lukkari-urkurina Siilas Palmu kuuli rovasti Arokalliolta ja paikkakunnalla liikkuneilta ylioppilailta Voimaliitosta (1906 perustettu, urheilujärjestöksi naamioitu itsenäisyysliike) ja jääkäriiliik-keestä. Kanttorina ja Suomi-yhtiön asiamiehenä hän liikkui paljon ja oli kiinteässä kosketuksessa pitäjäläisiin. Hän rohkaisi kotikuntansa nuoria miehiä liittymään jääkäriiliikkeen ja innosti kansaa toimimaan Suomen itsenäisyyden saavuttamiseksi.

Tieto Palmun toiminnasta kulkeutui viranomaisten korviin. Saksaan Lockstedtiin lähteneen jääkärien eräälle talollisen tyttäreille kirjoittama kirje joutui venäläisten santarmien käsiin. Tämän seurauksena Viipurista tulleet etsivät yhdessä venäläismielisenä tunnetun nimismies Einar Wilénin ja poliisin kanssa tekivät Palmun kotiin kotitarkas-

tuksen 30.5.1916. Mitään ei löytynyt, mutta Palmu vangittiin, vietiin Viipuriin ja edelleen heinäkuun alkupäivinä Pietarin Spalernajan vankilaan.

Kuulusteluja

Spalernajassa suomalaisia poliittisia vankeja kuulusteli Pietarin piirioikeuden tutkintatuomari Mashkevitch. Hänestä jääkärikapteeni ja kalterijääkäri Georg Ahlholm kertoo: ”En koskaan ole nähnyt ketään, joka siinä määrin muistuttaa itse pääpahaa kuin hän, kuulustellessaan lävistävin silmin, pirullisin ilmein, hermostuneesti imien savukkeen toisensa jälkeen. Laihat kasvot, leukaparta, pystytukka, pienet pistävät silmät, ohuet huulet, harvat hampaat. Kaikki tämä yhdessä vaikutti siltä kuin olisi nähnyt pirun ilmielävänä edessään. Ainoastaan sarvet puuttuivat.”

Kerran kuulusteluhuoneen penkillä istui neljä rintamalta karannutta jääkäriä saksalaisissa sotilaspuvuissa. Mashkevitchin tiedustellessa tunteeo Palmu näitä, Palmu kertoi tuntevansa Kalle Niskasen. Mashkevitch kysyi, mitä varten hän oli antanut Niskaselle 20 markkaa. Palmu vastasi sen tapahtuneen soittokoneen hankintaa varten. Niskanenhan oli ennen Saksaan lähtöään toiminut Kurkijoen meijerin koneenkäyttäjänä ja kuulunut Palmun johtamaan orkesteriin. Niskanen oli karannut jääkäripataljoonasta venäläisten puolelle ja kotimaahan palattuaan ryhtynyt itsenäisyysmiesten ilmiantajaksi.

Vankilaharrasteita

Palmu oli toiminnan mies, ja Spalernajassa elämä kävi ankeaksi. Rouva Palmu pääsi tapaamaan miestään vain kerran, silloinkin

Mashkevitchin omakohtaisen silmälläpidon alaisena. Ajan kuluksi Palmu syötteli kyyhkystä vankilan ikkunaristikon takaa, mutta sai siitä rangaistukseksi vuorokauden pimeätä putkaa.

Aikaa tappaakseen Palmu ryhtyi valmistamaan savukekotelaita ja saavutti siinä vähitellen suuren kätevyyden. Sitten Palmu keksi ”telefoonin”, niin kuin hän sitä kutsui. Sen avulla kuljetettiin tupakkaa ja tiedonantoja sellistä toiseen. Siihen tarvittiin rullalankaa, teelettiä ja sillinhäntä. Langan päähän kiinnitetty ja teeledillä värjätty sillinhäntä nakattiin korkealla sijaitsevasta pienestä ilmanvaihtoreiästä ulos kohti nurkittain olevaa seinää, johon märkä sillinhäntä tarttui kiinni. Nurkkakopin asukas teki samoin, langat takertuivat toisiinsa ja niin oli johto pääpiirteissään valmis. Myös koputuskieli oli käytössä.

Vapauteen

Spalernajan vangit vapautuivat 12.3.1917 vallankumouksen yhteydessä. Siilas Palmun saapumisen takaisin Kurkijoelle oli tarkoitus olla salainen, mutta junan saapuessa keskiyöllä oli vastassa suuri väenpaljous. Siilas ilmestyi junan portaille ja huusi: ”Eläköön vapaa Suomi!” Kaikki alkoivat laulaa ”Jumala ompe linnamme”.

Palmu toi Niskasenkin mukanaan Kurkijoelle. Vietettyään muutaman päivän Palmun kodissa Niskanen matkusti Palmun avulla Salmiin. Hän oli sittemmin punikkien kanssa Varkaudessa ja keinotteli itsensä vapaussodan aikana väärällä suojeluskuntapassilla

Mashkevitch

vapaaksi Kurkijoelle. Elisenvaarassa hänet kuitenkin tunnettiin ja ammuttiin. Myös nimismies Wilén ja konstaapeli Norovaara joutuivat lähtemään Kurkijoelta.

Kurkijoella Siilas ryhtyi taas innolla hoitamaan virkaansa. Hän otti ahkerasti osaa vapaussodan alokas-harjoituksiin innostaen poikia puheilla ja lauluilla. Lisäksi hän keräsi tätä tarkoitusta varten vapaaehtoisina avustuksina pitäjältä 30 000 markkaa ja sai monta miestä mukaan vapaussotaan – sel-laisiakin, jotka muuten olisivat liittyneet punaisiin.

Vankeusaika veiterveiden

Palmun terveys oli vankeusajalla heikentynyt, ja

innokas isänmaantaistelija kuoli keuhkokuumeeseen 90 vuotta sitten marraskuun 24. päivänä 1918.

Palmu ei ehtinyt saada yhtään kunniamerkkiä. Hänen puolisonsa sai myöhemmin Vapaussodan muistomitalin.

Tapio Nikkari.

Lähteet: Sulo-Weikko Pekkola ja Into Auer: *Kalterijääkärit I–III*, WSOY 1930–1935. V. H. Vainio: *Kurkijoen Historia IV, Kurki-Säätiö*, 1982.

Spalernajan vankila

Jääkäri Matti Löyhkö.

Jääkärit ja kalterijääkärit

Kuninkaallinen Preussilainen Jääkäripataljoona 27 muodostettiin, kun suomalaisia miehiä matkusti Saksaan hankkimaan sotilaskoulutusta. Pataljoona osallistui 1. maailmansodan taisteluihin Missejoella, Riianlahdella ja Aajoella. Jääkärien pääjoukko siirtyi helmikuun 1918 lopulla Suomeen osallistuakseen venäläisen sotaväen karkottamiseen.

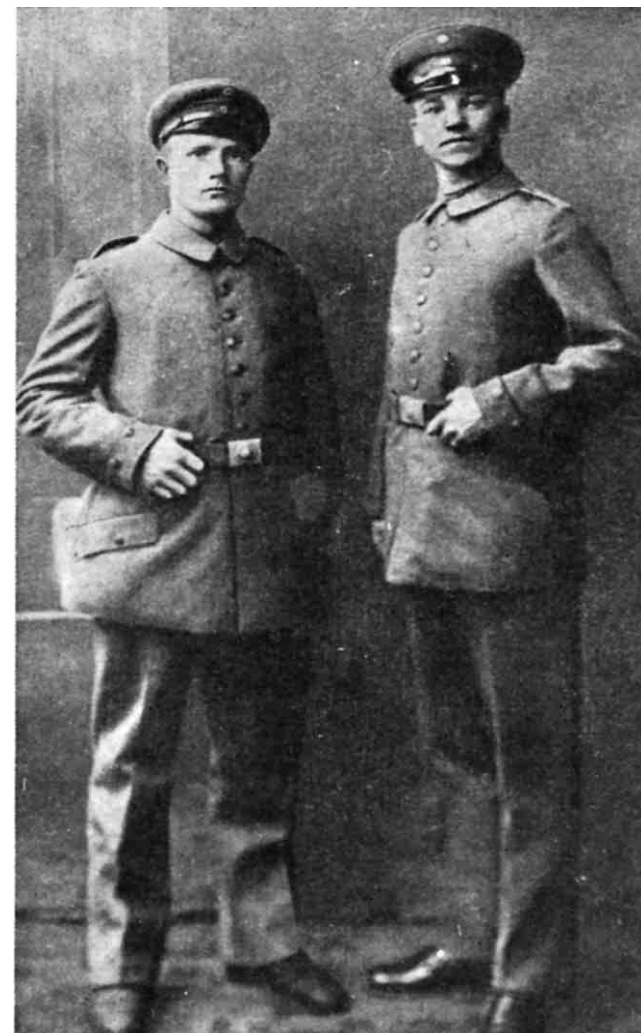
Jääkäripataljoonassa oli Kurkijoelta viisi miestä: Matti Kurri, Matti Löyhkö, Antti Tukia, Kalle Niskanen ja Suohovin maanviljelyskoulun oppilas Aarne Lindegrén.

Yhdeksääkymmeneen nouseva suomalaisjoukko vietiin venäläisiin vankiloihin yhteistoiminnasta jääkäriiliikkeen kanssa.

Näitä vankeuteen joutuneita värväreitä ja jääkäreitä kutsutaan kalterijääkäreiksi. Vaarallisimmiksi katsotut suljettiin Pietarin Spalernajan vankilaan. Maaliskuun vallankumouksen yhteydessä 12.3.1917 kansanjoukko vapautti vangit.

Spalernan 73 suomalaisvankia, spalerniitit, kokoon- tuivat sittemmin säännöllisesti viettämään vapautumisensa vuosijuhlaa. Siilas Palmun lisäksi heihin kuuluivat mm. Aarne Sihvo ja Vihtori Kosola.

Jääkärit Matti Kurri ja Antti Tukia. Muistojemme Kurkijoki.

Seppä ja sällit

Kurkijokelaissyntyisen teollisuusmies Vilho Lankisen elämäntyö kirjaksi

Seppä ja sällit kirja kertoo neljän sukupolven ajasta alkaen 1910-luvulta ja päättyen meidän aikaamme. Kirjan kerronta alkaa loimaalaisesta seppämestari **Vihtori Lehtisestä**. Sodat sotkivat rauhallisen elämämme ja niiden seurauksina karjalaiset joutuivat muuttamaan uusille asuinseuduille ja hakemaan itselleen toimeentuloa mikä mistäkin suunnasta.

Yksi tällainen koulutamatton, mutta silti eteenpäin pyrkivä nuorukainen oli Kurkijoen Marianvaaran kylässä 1932 syntynyt **Vilho Lankinen**, jonka evakomatka päättyi Alastaron kunnan Hintsalan kylään, josta Vilhon isä Väinö oli saanut ostaa maatilan. Rakennettiin ja omalla sirkkelillä sahattiin myös toisten rakennuspuita. Vilho ahkerana poikana kävi myös vieraissa töissä ja sitten kun isä osti kuorma-auton, sai poika myös sen kanssa työskennellä.

Uusi ympäristö ja uudet tavat sekä seudun nuoriso tulivat tutustumiskohteiksi. Eräällä tällaisella matkal-

la ollessaan Vilho kohtasi Onkijoen sillalla ryhmän nuoria. Heidän joukossaan oli kylän sepän tytär **Aune Lehtinen**, jota alkoi kiinnostaa tuo hiljainen, tarkkaileva karjalaispoika. Tarkkailu osoittautui molemminpuoliseksi, koska hääkelloja soitettiin näille nuorille heidän täytettyään 18 vuotta. Siinä sivussa Vilho sai jalkansa myös Vihtorin pajan oven rakoon ja Vihtori opetti nuoren vävynsä hitsaamaan. Oppi oli hyvää, sillä Vihtori oli kuuluisa hyvistä hitsaustöistään. Se olikin ainoa oppi, jonka Vilho Lankinen sai metallialalle, sillä kansakoulu ja sekin sota-aikana katkonaisesti ja useissa paikoissa käytyä jäi nuoren miehen ainoaksi kouluksi.

Pajan vuokraajana

Vilho Lankinen vuokrasi pajan sairastelevalta apeltaan ja kahden tuhannen markan lainan turvin hän suuntautui nyt koko tarmollaan tekemään pajatöitä. Pelkät kyläseppän korjaustyöt eivät häntä tyydyttäneet ja idea-rikas kun oli, hän kehittäi tuotantoon uusia artikkeleita. Työt lisääntyivät ja piti palkata miehiä töihin. Nyt oli alkanut laajenemisen ja

Kirjan julkistamistilaisuudessa Veteraanituvalla otettu kuva. Vas. Aune Lankinen, kirjan kirjoittaja Eino Vepsä ja toimitusjohtaja Jorma Rinne kirjapainon edustajana. Kuva: Kimmo Gustafsson.

lähes jatkuva rakentamisen kausi. Pienestä yhden miehen pajasta alkaen 1950 vuosien saatossa kehittyi merkittävä keskisuuri teollisuuskonserni, joka sai nimekseen Lankisen Konepaja ja myöhemmin tytäryhtiö Vilakone aloitti 1970-luvulla uusissa tuotantotiloissa Loimaan kaupungissa.

Autojen pakoputkista ja äänenvaimentimista alkoi se varsinainen ja merkittävä sarjatuotanto. Siinä sivussa kehiteltiin monenlaisia koneita ja laitteita traktoreihin

kiinnitettäväksi. Tuotannon lippulaivaksi nousi Lankisen konepajoilla suunniteltu ”Wille”, joka on erittäin tehokas ja ketterä monitoimikone katujen ja kiinteistöjen hoitoon sekä teollisuuden tarpeisiin. Vilho Lankisen ideasta se alkoi ja hyvien suunnittelijoiden ja pätevien tekijöiden johdosta tämä kone on saavuttanut käyttäjiensä jakamattoman suosion ja sen tuotannosta yli puolet menee nykyisin ulkomaanvientiin.

Missä piilee menestyksen

salaisuus? Se ei ole todellakaan salaisuus, sillä kaikki kerrotaan tässä lokakuun lopulla julkistetussa kirjassa. Sen 349 sivulla kertovat konepajoilla työskennelleet naiset ja miehet muistojaan tästä ystävällisestä ja innovatiivisesta johtajasta, eikä huumoriakaan ole unohtettu. Kirja antaa mainion esimerkin myös siitä, kuinka suuria joukkoja myös johdetaan ja miten päästään vaikeuksien kautta haluttuun päämäärään. Karjalaisella luonteenlaadulla oli myös

osuutensa tähän huikeaan menestystarinaan. Vilho Lankisen elämänlanka katkesi aivan liian aikaisin. Mitään ei voitu sille, kun hivuttava sairaus lopulta päättyi poismenoon jo vuonna 1986.

*Tämän menestykseksi osoittautuneen kirjan on kirjoittanut kurkijokelaissyntyinen **Eino Vepsä**. Sen on kustantanut Ooli ja painopaikka on Priimus Paino Oy Loimaalla. Sidottu ja runsaasti kuvitettu teos maksaa 32 euroa.*

Lasten suusta

Kirjoittajana 10-vuotias helsinkiläispoika:

Tietoa lehmästä

Lehmä on kotieläin. Mutta on niitä talojen ulkopuolellakin. Ne asuvat usein maalla mutta tulevat kaupunkiin kuolemaan, mutta siitä ne eivät päättäneet itse. Lehmällä on seitsemän sivua, yläpuoli, alapuoli, ylempi puoli, alempi puoli, oikea puoli, vasen puoli ja sisin puoli. Ylemmällä puolella on pää, se on siksi, jotta sarvet voivat kiinnittyä siihen. Sarvet ovat sarvesta ja ne ovat vain koristuksena. Niitä ei voi liikuttaa, mutta korvia voi. Ne ovat sarvien sivuilla.

Lehmällä on kaksi reikää päänsä edessä, niitä kutsutaan lehmän silmiksi. Lehmän suuta kutsutaan turvaksi sen takia, jotta ne voivat sanoa muu...

Alemmalla puolella on häntä, sitä käytetään karpästen hätistämiseen, jotta ne eivät kulkeudu maitoon ja huku. Yläpuolella, oikealla puolella ja vasemmalla puolella, on vain tukkaa. Sitä kutsutaan lehmän tukaksi, ja se on aina samanvärinen kuin lehmäkin. Lehmän väri on kirjava.

Alin puoli on tärkein,

koska siellä heiluvat maidot. Kun meijeristi avaa kraanan, maito juoksee ulos. Kun maitoa heilutetaan, siitä tulee hapanta, mutta miten se tapahtuu, en ole vielä oppinut.

Lehmällä on neljä jalkaa, niitä kutsutaan sorkkarau-doiksi, ja niitä voi käyttää myös naulojen vetämiseen. Lehmän neljä jalkaa lähete-tään puusepälle, sitä kutsutaan uusiokäytöksi.

Lehmä ei syö hyvin paljon, mutta kun se syö paljon, silloin se syö aina kaksi kertaa päivässä. Lihavat lehmät antavat maitoa, mutta kun lehmällä on vatsa kipeä, se antaa juustoa. Juustossa on reikiä, mutta miten ne tekevät juustoon reikiä, sitä minä en vielä ole oppinut. Lehmällä on hyvä hajuaisti, voimme haistaa lehmät kaukaa.

Lehmän lapsia kutsutaan vasikoiksi. Vasikoiden isä on sonni, kuten myös lehmän mies. Sonni ei anna maitoa, joten sen takia se ei ole nisäkäs. Niitä jotka hakevat lehmät kun ne tulevat vanhoiksi, kutsutaan lehmänvangitsijiksi. Ne istuvat usein auton edessä. Niin lehmät lahdataan, maito laitetaan tetroihiin, ja me ostamme maidon kaupasta.

Kuten huomaatte, lehmä on erittäin hyödyllinen eläin, ja tämän vuoksi minä pidän lehmistä valtavasti.

Kurkijokelaiskaskuja

Ennen vanhaan lihakauppias kulki kuormineen talosta taloon. Eräs tällainen oli Matti Rastas Riekkalasta. Kerran Matti oli kierroksellaan Maamiesopiston alueella. Siellä rouva S. huudahti Matin nähdessään: ”Onkos Ras-

taalla kieltä?” Matti oli tunnettu huumorintajustaan ja vastasi laulamalla heleällä äänellä: ”Linnut ne laulavat sorealla suulla, koreampi kultani ääntä on kuulla...”

Kurkijokelainen nro 5/1950.

Tunnettu raattiusapostoli Matti Helenius-Seppälä tapasi kerran puhujamatoilla ollessaan junassa Savon ukon, joka ennen poistumistaan junasta otti pienen tuijauksen kontissaan olevasta pullost. Tohtori Helenius-Seppälä huomautti silloin äijälle: - Kuulkaahan, minä olen elänyt näin vanhaksi,

enkä ole ottanut vielä kertaakaan ryyppyä.

Ukko pani varovasti korkin pullon suuhun, löi sen kämmenpohjalla kiinni ja tokaisi:

- Etkä ota nytkään!

Kurkijokelainen Nro 43/1951

Pieniä uudistuksia Hiitolan Pitäjäseura ry:n hallituksessa

Marraskuun 4 pv. pidettyyn sääntömääräiseen syyskokoukseen oli saapunut 50 henkilöä, eli tupa täynnä, huolimatta siitä että valtakunnallisen Hiitolan Pitäjäseura ry:n jäsenistö asustaa ympäri Suomea jakaantuen 65 eri kunnan alueelle.

Seuran puh.joht. Jouko Hämäläinen avasi kokouksen esitellen tyytyväisenä Karjalan Liiton toimintakilpailussa saamaamme kunniakirjaa kolmannelle sijasta Pitäjäseurojen sarjassa pistemääränämme 1256.

Karjalaseurojen Satakunnan Piirin alueella Hiitolan Pitäjäseura ry. sijoittui ensimmäiseksi, josta tunnustuksena kiertopalkintona oleva pokaali.

Kiitos näistä saavutuksista kuuluu koko jäsenistölle aktiivisesta toiminnasta, sillä jokainen meistä 349. jäsenestä on tavalla tai toisella kartuttanut saamaamme pistemäärää.

Aluksi nautittu kahvin ja Karjalaisten laulun jälkeen alkoi varsinaisten asioiden käsittely.

Kokouksen pj. valittiin Kari Kaijo ja pöytäkirjanpitäjäksi seuran sihteeri Raija

Laaksonen. Pöytäkirjan tarkastajiksi ja äänten laskijoiksi valittiin Helena Ahokas ja Leena Peltomaa.

Jokaiselle jotakin

Hallituksen laatima toimintasuunnitelma sisälsi runsaasti erityyppisiä tapahtumia mottona jokaiselle jotakin. Suositut tarinaillat jatkuvat kerran kuukaudesta iltoja vietetään eri teemojen merkeissä (iltaa kohti osallistunut keskimäärin 63henk.)

Monemmoisii matkojaki myö tehää, eli talvimatka Ylläkselle, useita kotiseutumatkoja sekä kesäretki elokuussa. Pilkittään - ja ongitaan kilpaa, myös nuorille ja lapsille järjestetään talvi- tai kesätapahtuma. Varttuneen väen leiriläisille tarjotaan piiraskohvit pienen ohjelmatuokion kera.

Juhlia on myös tiedossa sillä helmikuussa on Lau-luryhmä Evakoiden 10v Juhla Öitsit, toukokuussa äitienpäiväjuhla ja tietysti vuoden kohokohtana elokuun ensimmäisenä viikonvaihteena yhdessä Hiitolasäätiön kanssa järjestetyt

Hiitolan pitäjäjuhlat useine eri tapahtumineen.

Toimintasuunnitelmaan kuuluu myös sukututkimusasian edistäminen, Hiitolan hautausmaa projektin kehittäminen sekä Hiitolasäätiön kanssa yhteistyön lisäämistä Hiitola tiedon tallentamiseksi.

Seuramme osallistuu Kuopiossa vietettäviin Karjalaisiin kesäjuhliin kantaen kulkueessa seuramme lippua joka on samalla koko lakkautetun Hiitolan pitäjän lippu.

Osallistumme myös muihin Liiton ja Piirin järjestämiin tapahtumiin kuten myös muiden Karjalaisseurojen tilaisuuksiin.

Toimintavuosi päätetään neljäntenä adventtina sytyttämällä yhdessä kynttilämme Karjalaan jääneiden vainajien muistomerkillä

Sotilaspojat

Tarinailtamme teemana oli sotilaspojat ja kuulummekin useita mielenkiintoisia muistelmia ajasta jolloin nämä nyt jo miehen iässä olevat silloiset poikaset jou-tuivat monenlaisiin tehtäviin

ja jännittäviin seikkailuihin. Vieläkin oli havaittavissa innostus silloisiin touhuihin. Kerrottavaa olisi riittänyt mutta aika kävi lyhyeksi ja päätimmekin tulevissa tarinailloissa palata asiaan, vieläpä "lisämaustein" ja kutsua silloin myös pikku Lotat muistoihin mukaan.

Pian on vilkas 41. toimintavuotemme päättymässä, vielä kuitenkin jäljellä 9.12. joulun tarinailtamme silloin vietämme iltaa pukin, puuron ja piparien kera laulellen kauneimpia joululauluja. Pietää arpajaiset ja vuotetaan pukin pussista pikkupakettia.

Neljäntenä adventtina muistamme menneitä sukupolvia sytyttämällä yhdessä kynttilät klo 16 Keski Porin kirkkopuistossa, Karjalaan

jääneiden vainajien muistomerkillä.

Hyvää loppuvuotta ja rauhallista Joulunalusai-kaa.

Raija Laaksonen

ONKS TIETOO VASTAUKSET

1. V.J.Sukselainen
2. Parainen
3. Hippokratesta
4. Tilkan sairaalasta
5. Neitsyt Mariaa
6. Noin 170 henkeä, joista parikymmentä brittiä, loput venäläisiä
7. Arja Koriseva
8. Ensimmäinen oopiumisota
9. STTK:hon
10. Alaska

KukkaBox

Puh. 762 2669

Vastapäättä Loimaan Aluesairaala

Asianajajia

ASIANAJAJA
on asianajajaluetteloon hyväksytty lakimies, jolla on säädetty kokemus ja taito. Asianajajan toimintaa valvovat Asianajajaliitto ja oikeuskansleri. Asianajotoimistot hoitavat myös maksuttomia oikeudenkäyntejä ja oikeusturva-asioita.

Asianajotoimisto HEIKKI RANTANEN

Varatuomari
Julkinen kaupanvahvistaja
Kauppialankatu 9-11 B, Loimaa
p. (02) 762 2888, fax 762 2313
heikki.rantanen@kolumbus.fi

Asianajotoimisto JARI HEIKMAN OY

AA, VT Jari Heikman
AA, VT Katri Ranta-Eskola
VT Kaarina Nylamo
Turuntie 8-14, II krs. Loimaa
Puh. (02) 762 4400, fax 763 1301
jari.heikman@aatsto.inet.fi
www.heikman.com

MUSIIKKIVÄEN PALVELUPAIKKA

LOIMAAN MUSIIKKI

Puh. (02) 7622 950
Oikokatu 3, Loimaa
Avoinna:
ma suljettu, ti-pe 12-17, la 10-14

Evakkotytön iltarukous 1944

Tämä rukous luettiin joka ilt evakkotaipaleen aikana. Kuljettiin jalan kolme viikkoa hevosten ja lehmien kanssa. Sodan aikana rukoihtiin paljon. Luen vieläkin tämän rukouksen joka ilt.

Evakkotyttö,
vuosimalli 1933

*Rakas Jumala, taasen on ilta
yö joutuu ja nukutaan.
Surut lievitä vanhemmilta
ovat joskus he murheissaan.
Koko maailman kansoja siunaa.
Kotieläimet läävässä makaa
nuo lempeät kiltit niin.
Rakas Jumala tähtien takaa katso
heidänkin vuoteisiin
uni rauhaisa kaikille anna.*

Erkki Rahkola &
Carl-Fredrik Geust:

Vaiettu Elisenvaaran pommitus

Evakkohelvetti
20. kesäkuuta 1944
Ajatus Kirjat

Kovat kannet, 17 liitettä, valokuvia,
288 sivua, ovh 38 €

**Nouda tai tilaa
Kurkijokelaisen toimistosta 35 €**

Koulukuja 7, 32200 LOIMAA
Puh. (02) 762 2551, 050-521 3336
toimitus@kurkijokelainen.inet.fi

Kurkijoelta Nykypäivään – CD-Rom

Kurkijokea monipuolisesti esittelevä multimedia kertoo tarinoita Kurkijoen arjesta ja juhlasta, raskaasta evakkomatkasta ja perinteiden vaalimisesta uudella asuinseudulla. Kurkijoelta Nykypäivään –CD-Rom sisältää runsaasti tietoa ja kuvia Kurkijoen historiasta ja nykypäivästä. Mukana myös murrenäytteitä.

Hinta 20 € + postitus

Kurkijokelainen,
Koulukuja 7 32200 LOIMAA
puh. (02) 762 2551 tai 050-521 3336
toimitus@kurkijokelainen.inet.fi

Erikoishammasteknikko

MARKO ROSENDAHL

Vastaanotto Heimolinnankatu 14 Loimaa

Ajanvaraus puh. (02) 763 1179

ERLUND-talo

Hengittävä hirsitalo. Rakenteissa ei muoveja eikä epäorgaanisia aineita. Englannin MTV:n valinta Suomen edustajaksi Grand Designs-ohjelmaan.

Asu terveellisesti, hengitä vapaasti unelmiesi talossa, Erlund-talossa!

MELLILÄN HIRSITYÖ
Ysitie 345, 32300 MELLILÄ

Kotimaan myynti:
Juhani Eklund p. 0400-530 979
e-mail: myynti@erlund-house.com

Hyvän joulumielen tuo Tapsan kirja!

Juha Kaarsalo:
Tapio Laurila ja iloinen peli
Musiikimiehen muotokuva.

Antoisa kirja kaiken ikäisille.
Runsaasti kuvitettua. 192 sivua.

Myynti: Kirjakaupat ja Kustannus HD

www.kustannushd.fi • Loimaa • 050 3639195